

УДК 291.12

Чухно І.С.¹, Ємельяненко Є.О.²

¹студ. гр. РТ-812м НУ «Запорізька політехніка»

²канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ РЕЛІГІЙНОЇ СВІДОМОСТІ

Майже все існування людського суспільства супроводжується виникненням різноманітних релігійних вірувань. Сама природа людини така, що вона намагається вигадати для себе найлогічніше пояснення явища, про яке їй бракує знань. І як усе в нашому світі це пояснення має дві сторони – раціональне та ірраціональне. Спочатку я хотів обрати якусь одну релігію і розібрати її основні ідеї, але потім вирішив зробити загальний розбір концепції релігії та віри.

Поняття віри – дуже широке і не таке просте, яким воно здається для більшої кількості людей на перший погляд. Віра може бути спрямована не тільки на абстрактну особу, яка створила нас і все що нас оточує. Взагалі для багатьох людей буде великим відкриттям, що віра може бути спрямованою на науку або на щось матеріальне. Так само як віра підштовхує людей до пізнання зовнішнього світу та великих наукових відкриттів, вона допомагає їм існувати та виживати.

Альберт Ейнштейн вірив у існування закону, якому підпорядковується весь зовнішній світ і намагався його пізнати. На думку багатьох це дуже

раціонально, бо ця віра підштовхувала його на дослідження світу та його явищ. Абу Алі Ібн Сіна вірив у Аллаха, що є дуже ірраціональним на погляд багатьох людей. Але це на перший погляд ірраціональне вірування зробило великий внесок в розвиток науки в цілому, бо віра мотивувала Авіценну на дослідження навколишнього світу (повний список його досягнень виходить за рамки цієї роботи, ви можете ознайомитись із ними самостійно), так само як Альберта мотивувала віра в науку. Так, ірраціональна, на перший погляд, віра у мужлана, який створив все на світі, підштовхнула Ібн Сіну на пізнання і дослідження світу, й навіть на створення концепції об'єктивного світу, що стало одним із фундаментальних принципів західної філософії.

Якщо щось допомагає людям існувати протягом тривалого протягу часу воно вже апіорі не може бути ірраціональним. Спробую пояснити настільки, наскільки мені дозволяє мій інтелект. Стародавні релігії були засновані на почуттях страху, тоді пізнання світу у людей було на дуже низькому рівні, в порівнянні із сучасністю і цей страх допомагав людям захищатися від небезпеки. Наведу приклад з вашої лекції – страх що мавки вкрадуть людину зупиняв їх від відвідування боліт та блукань лісом. І мені складно сказати, люди які це вигадали справді вірила в мавок, чи вони розуміли, що страх людини перед чимось містичним є навіть більшим за страх смерті. І тоді це вірування з точки зору виживання людини є дуже раціональним, бо зараз є багато бовдурів, які знають про небезпеку якогось явища і саме це знання змушує їх нехтувати своєю безпекою. Через це не рідкими є випадки коли люди просто заблукала в лісі і померла з голоду (ліпше вона боялася Лісовика і не ходила до того лісу).

Із розвитком людства релігії перейшли до морально-етичного принципу. Тут скажу лише те, що вони допомагають людям співіснувати у суспільстві та запобігти насильства. Війни та інквізиції виникали лише через неправильне трактування релігійних писань та через роздуте «Я» у розумних людей, які за допомогою віри контролювали суспільство. Приклад із книги Зигмунда Фрейда та Поля Реньяра « У паніці, що роблять люди, коли їм страшно»: У 20-ій главі Книги Левіта є фраза, неправильне тлумачення якої мало не менш руйнівних наслідків для людства, ніж найсмертоносніші винаходи зі стрільби та жажливі війни: «Якщо чоловік або жінка будуть викликати мертвих чи чаклувати, то їх повинні забити камінням, і їх кров буде на них». Це фактично дало початок інквізиції в Європі. Тож можна сказати, що ірраціональне все, що ми вважаємо ірраціональним.